

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 mai

Seria I, Anul XVIII, Nr. 11 (203), 2010

NOUA BISERICĂ DIN ORADEA

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Vizita istorică a Cardinalului Leonardo Sandri în România - pag. 6-7;

Întâlnirea eparhială a Tinerilor Greco-Catolici - pag. 20.

Necesitatea continuării dialogului și a cooperării

Comunicat de presă

Astăzi, 7 mai 2010, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a primit la Reședința patriarhală pe Eminența Sa Cardinalul Leonardo Sandri, Prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale de la Vatican, aflat în vizită în România, însoțit de Preot dr. Yaroslav Karpyak. La întrevvedere au mai participat Excelența sa Francisco-Javier Lozano, nunțiu apostolic în România și Republica Moldova, Preasfințitul Părinte Mihai, Episcop vicar de București și Preot Valeriu Median, din partea Bisericii Greco-Catolice.

Eminența Sa Cardinalul Leonardo Sandri a transmis Preafericitului Părinte Patriarh Daniel salutul cordial al Sanctității Sale Papa Benedict al XVI-lea și încrederea sa în dezvoltarea bunelor relații existente între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Romano-Catolică.

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a subliniat relațiile tradiționale de prietenie și conlucrare dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Romano-Catolică, precizând faptul că cele două Biserici au datoria comună de a întări aceste relații pozitive într-o societate europeană marcată de secularism, *în care cooperarea creștină nu constituie o simplă modă a zilei, ci o datorie morală și misionară.*

În cadrul întrevederii, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a afirmat dorința Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne de a relua dialogul cu Biserica Greco-Catolică din România pentru a găsi împreună soluțiile practice de rezolvare a neînțelegerilor lor patrimoniale, așa cum a propus și Papa Ioan Paul al II-lea în timpul vizitei pe care a efectuat-o în România în anul 1999. În acest context, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a subliniat prioritatea dialogului și cooperării permanente dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Greco-Catolică din țara noastră față de diferendele de natură patrimonială existente la un moment dat. Astfel, în viitoarea ședință a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 6-8 iulie 2010 vor fi luate în discuție și relațiile dintre cele două Biserici. Apoi se va adresa Bisericii Greco-Catolice din România o invitație de a relua dialogul cu Biserica Ortodoxă Română.

La sfârșitul întrevederii, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a făcut referire la o posibilă invitație care, cu acordul Sfântului Sinod, va fi adresată Sanctității Sale Papa Benedict al XVI-lea de a vizita România.

Biroul de Presă
www.basilica.ro

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Maria ne învață cum să privim la Isus
3.05.2010

Iubiți credincioși,

Ajungând la încheierea acestei solemne celebrări, oferim o rugăciune Preasfintei Fecioare Maria, care în Torino este venerată ca patroană principală, cu titlul de Preasfânta Fecioară a Mângâierii. Ei îi încredințăm acest oraș și pe toți cei care trăiesc aici. O, Marie, veghează asupra familiilor și a celor care muncesc; veghează asupra celor care și-au pierdut credința și speranța; mângâie-i pe cei bolnavi, pe cei din închisoare și pe toți cei care suferă. O, Ajutorul Creștinilor, susține-i pe tineri, pe vârstnici și persoanele în dificultate. O, Maica Bisericii, veghează asupra păstorilor ei și asupra întregii comunități de credincioși, pentru ca ei să fie "sare și lumină" în mijlocul lumii.

Fecioara Maria este cea care mai mult decât oricine l-a contemplat pe Dumnezeu în chipul uman al lui Isus. Ea l-a văzut ca nou-născut când, învelit în fașă, a fost așezat într-o iesle; l-a văzut atunci când, imediat după moartea Lui, a fost luat jos de pe cruce, învelit în pânză și așezat în mormânt. În lăuntru ei s-a imprimat imaginea Fiului ei martirizat; dar această imagine a fost apoi transfigurată în lumina Învierii. Astfel în inima Mariei s-a realizat misterul chipului lui Cristos, un mister al morții și al slavei. De la ea putem învăța mereu cum să privim la Isus cu iubire și credință, cum să recunoaștem în acel chip uman Chipul lui Dumnezeu.

Preasfintei Fecioare Maria îi încredințez cu recunoștință pe cei care au lucrat pentru a face posibilă vizita mea, și de asemenea și expunerea Giulgiului. Mă rog pentru ei și pentru ca aceste evenimente să aducă o profundă reînnoire spirituală.

Maria este cea mai frumoasă floare a creației
10.05.2010

Iubiți frați și surori!

Luna mai este o lună îndrăgită și sosirea ei este întâmpinată cu bucurie din mai multe motive. În emisfera noastră, primăvara ne oferă în continuare atât de multe flori multicolore; clima este favorabilă pentru plimbări și excursii. Din punct de vedere liturgic, luna mai face întotdeauna parte din perioada pascală, din perioada în care se cântă "Aleluia", perioada revelării misterului lui Cristos în lumina Învierii și a credinței pascale; și este timpul așteptării Spiritului Sfânt, care coboară cu putere asupra Bisericii care se naște la Rusalii. Cu aceste contexte, cel "natural" și cel liturgic, este în armonie tradiția Bisericii, dedicând luna mai Fecioarei Maria. Ea este, într-adevăr, cea mai frumoasă floare a creației, "trandafirul" care a înflorit la plinirea timpului, când Dumnezeu, trimițându-l pe Fiul Său, a dat lumii o nouă primăvară. Și este, în același timp, protagonista umilă și discretă a primilor pași ai comunității creștine: Maria este inima ei spirituală, deoarece însăși prezența ei în mijlocul discipolilor este o amintire vie a Domnului Isus și garanția darului Spiritului Său.

Evanghelia din această duminică, luată din capitolul 14 de la Sf. Ioan, ne oferă un implicit portret spiritual al Fecioarei Maria, când Isus spune: "Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu; Tatăl meu îl va iubi și vom veni la el și ne vom face locuință la el" (Ioan 14,23). Aceste expresii sunt adresate discipolilor, dar pot fi aplicate în mod adecvat ei, care este prima și perfectă discipolă a lui Isus. Într-adevăr, Maria a ascultat mai întâi și pe deplin cuvântul Fiului ei, demonstrând astfel că l-a iubit nu doar ca mamă a Lui, ci mai ales ca slujitoare umilă și ascultătoare; de aceea Dumnezeu Tatăl a iubit-o și Preasfânta Treime și-a făcut locuință în ea. Mai mult, atunci când Isus le promite prietenilor Săi că Spiritul Sfânt îi va ajuta să înțeleagă și să își amintească toate cuvintele Lui (cf. Ioan 14,26), cum am putea să nu ne gândim la Maria, care în inima ei, templu al Spiritului, a meditat și interpretat cu fidelitate tot ceea ce a spus și a făcut Fiul ei? Astfel, deja înainte și mai presus de toate după Paști, Mama lui Isus a devenit și Mama și modelul Bisericii.

Iubiți prieteni, în inima acestei luni mariane, voi avea bucuria de a merge în următoarele zile în Portugalia. Voi vizita capitala, Lisabona, și Porto, al doilea oraș al țării. Obiectivul principal al călătoriei mele va fi Fatima, cu ocazia celei de-a 10-a aniversări a beatificării celor doi păstorași, Jacinta și Francisco. Pentru prima oară ca Succesor al lui Petru voi merge la acel Sanctuar marian, atât de drag Venerabilului Ioan Paul al II-lea. Vă invit pe toți să mă însoțiți în acest pelerinaj, participând activ cu rugăciunea: cu o inimă și un suflet invocăm mijlocirea Fecioarei Maria pentru Biserica, în particular pentru preoți și pentru pace în lume.

Pelerinajul tradițional la Sighet - comemorarea mărturisitorilor adevărului -

„Aici am putea celebra Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie fără a avea nevoie de un antimis.”
(Card. Leonardo Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale)

Pelerinajul anual la Sighet, moment de comuniune în rugăciune al întregii Biserici Catolice din România, a reunit în acest an în jur de 4.000 de credincioși greco-catolici și romano-catolici din toată țara, între care sute de preoți și persoane consacrate din Biserica Greco-Catolică. Pelerinii au sosit la Sighet sâmbătă, 8 mai 2010, pentru a onora memoria a patru Episcopi catolici martiri: **Anton Durcovici** (romano-catolic), **Valeriu Traian Frențiu**, **Ioan Suciu** și **Tit Liviu Chinezu** (greco-catolici), dar și a tuturor mărturisitorilor credinței creștine și a opozanților regimului comunist uciși la Închisoarea de la Sighet și înmormântați – mai precis aruncați – în gropile comune din Cimitirul Săracilor, situat la cca 2 km de locul detenției.

La Sfânta Liturghie ce a fost celebrată, la fel ca în fiecare an, de **PF Lucian Mureșan**, **Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice**, **PSS Ioan Șișeștean**, **Episcop de Maramureș**, împreună cu **Episcopii greco-catolici și romano-catolici din România**, au participat doi reprezentanți ai Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea: **Eminența Sa Leonardo Cardinalul Sandri**, **Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale** și **Excelența Sa Arhiepiscopul Francisco-Javier Lozano**, **Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova**. (...)

Pelerinajul a început prin vizitarea fostei închisori, acum *Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet*, după care, o procesiune condusă de Cardinalul Sandri și Nunțul Papal, urmați de Episcopi, sutele de preoți și mulțimea de credincioși au pornit spre Cimitirul Săracilor, pe drumul parcurs odinioară, noaptea, de călăi care duceau pe ascuns trupurile neînsuflețite ale celor care, din cauza dorinței lor de Dumnezeu și de bine pentru țară au fost uciși prin frig, foame și torturi, au fost duși și azvârliți în gropi comune, mii de tăcute jertfe ale setei de putere și ale cruzimii omenești.

Drumul sumbru al morții era acum îmbrăcat în verdele primăverii însoțite, fiind parcurs în rugăciune și cântec de preamărire a Domnului. Credincioșii exprimau acum bucuria Învierii lui Isus ca tămăduire a urmelor de lacrimi și sânge, rugăciune pentru odihna sufletelor trecute la Domnul, dar și speranța în ridicarea la treapta altarelor a celor 4 Episcopi martiri. Cimitirul Săracilor, loc simbolic împrejmuț de un gard viu închipuind granițele țării, a devenit o imensă Catedrală, fiind celebrată aici, în continuare, Sfânta Liturghie în memoria tuturor celor care au cunoscut ororile închisorii din Sighet și odihnesc aici: Episcopi, preoți, politicieni de marcă, oameni de cultură, intelectuali, țărani, munci-

tori, studenți, cu toții opozanți ai regimului comunist.

Cuvântul la Sfânta Liturghie l-a avut Eminența Sa Leonardo Cardinal Sandri, care, mai întâi a mulțumit Preasfinției Sale Ioan Șișeștean, Episcop de Maramureș, pentru primirea călduroasă și pentru cuvintele de bun-venit și a continuat, spunând: „*Vouă tuturor, mai întâi Preafericitului Părinte Lucian, Preasfințitorilor Voastre, am onoarea și bucuria de a vă transmite salutul și binecuvântarea părintească a iubitului nostru Sfânt Părinte Papa Benedict al XVI-lea. Îl simțim astfel pe Sfântul Părinte aproape de noi și această apropiere spirituală ne dezvăluie o valență profundă a întâlnirilor noastre și a întâlnirii de astăzi în special, aceea de a ne permite să simțim și în bucurie, dar și în suferință, sensul catolicității Bisericii. Aducându-I mulțumiri lui Dumnezeu, înălțăm rugăciunea noastră pentru Părintele și Păstorul nostru universal, atestând, astfel, deplina comuniune filială și eclezială.*” (cuvântul integral îl găsiți în suplimentul revistei *SEMINARIUM VARADIENSIS*)

Luând cuvântul în continuare, PF Lucian Mureșan, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a evocat importanța locului în care avea loc celebrarea liturgică, amintind martirii și

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

mulțimea lor, dând și un exemplu: „*Au fost încarcerate aici într-o singură noapte peste 80 de demnitari, foști miniștri, academicieni, economiști, ofițeri superiori, istorici, ziariști, politicieni. Apoi au fost aduși aici peste 50 de Episcopi și preoți greco-catolici și romano-catolici și alți demnitari arestați. Sighetul a devenit închisoarea elitei românești*”.

Preafericirea Sa s-a adresat apoi distinsului oaspete, Cardinal Sandri: „*Eminența Voastră, ne aducem cu toții aminte, că în urmă cu 11 ani, în zi de sâmbătă, 8 mai 1999, bunul Papă, Ioan Paul al II-lea, la celebrarea Dumnezeieștii Liturghii în ritul bizantin român din Catedrala „Sfântul Iosif” din București, în prezența venerabilului nostru Cardinal Alexandru Todea, ne spunea: „Am venit să aduc omagiu unor frați și surori care au sfințit acest pământ prin mărturia credinței lor, făcând să înflorească pe el o civilizație inspirată din Evanghelia lui Cristos, un popor creștin mândru de identitatea sa, adesea apărată cu mare preț, în chinurile și vicisitudinile care i-au marcat existența.*”

Iată că ne aflăm, Eminență, pe acest pământ al mărturiei și al fidelității față de Biserica cea Una, față de norma morală absolută. Acum, prea-venerații iubiiții mei, doi reprezentanți ai Sfântului Părinte, Papa Benedict al XVI-lea, Cardinalul Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale și Nunțiul Apostolic în țara noastră, au venit să se roage împreună cu noi și să ne reamintească mereu că numai adevărul ne va face liberi. Că Cristos cel Înviat din morți este libertatea noastră și unicul Răscumpărător. Vă mulțumim că sunteți cu noi în aceste minunate zile de timp Pascal.

La întoarcerea în Cetatea Vaticanului, vă rugăm, Eminență, transmiteți Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea, că prin aceste părți ale frumosului nostru continent, sămânța mărturisitorilor Evangheliei a rodit și rodește în viața Bisericii Române Unite cu Roma, a fiilor ei credincioși și atașați unității în credință și iubire cu urmașul lui Petru și Păstorul Bisericii Universale.”

PF Lucian a mulțumit, de asemenea, gazdei evenimentului, PSS Ioan, Păstorul Eparhiei Maramureșului și colaboratorilor Preasfinției Sale, pentru organizarea programului de comemorare și a împărtășit tuturor celor prezenți „*pacea lui Cristos întru Adevărul care ne face liberi*”. După binecuvântarea de încheiere, și cântarea imnului de biruință “Cristos a Înviat”, Înălții Ierarhi oaspeți, PF Lucian împreună cu Episcopii prezenți, au ieșit de la altarul celebrării, printr-un culoar, prin mijlocul mulțimii, salutând, oferind credincioșilor binecuvântări și cuvinte de încurajare.

În încheiere, prin generozitatea organizatorilor, a credincioșilor din Sighet și din împrejurimi, toți pelerinii veniți din alte zone ale țării au fost invitați la masă, fiind uitată pentru moment situația de criză pe care o traversăm, ca și cum o nouă minune a lui Isus a înmulțit bucatele ca să ajungă tuturor. Ziua pelerinajului catolic fiind o zi în care porțile închisorii sunt deschise tuturor vizitatorilor (fără a se percepe vreo taxă de intrare), înainte de a pleca spre casele lor, pelerinii au mai făcut o vizită în închisoarea devenită muzeu, pășind pe urmele pașilor celor care acum, de sus, veghează în lumina lui Cristos, și se roagă pentru destinele acestei țări.

Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet a fost gândit și inițiat încă din 1992, de către poeta și fosta dizidentă Ana Blandiana și realizat în următorul deceniu împreună cu soțul ei Romulus Rusan, și o prestigioasă echipă de istorici, arhitecți, constructori și designeri. Ei au depus o laborioasă muncă adunând și ordonând un impresionant volum de documente și mărturii, cu scopul de a restitui adevărul istoriei recente, falsificate în anii dictaturii comuniste. La parterul clădirii a fost amenajată o sală care prezintă martiriul Bisericii creștine, în particular și al Bisericii greco-catolice. În anul 1995, Consiliul Europei a luat Memorialul sub egida sa, iar în anul 1998, a așezat Memorialul de la Sighet printre principalele locuri de păstrare a memoriei continentului, alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Normandia.

Viorica SABO

Vizita istorică a Cardinalului Leonardo Sandri în România

La invitația Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, Eminența Sa Cardinalul Leonardo Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale, a efectuat o vizită în România în **perioada 6-10 mai 2010**.

Eminența Sa s-a aflat în mijlocul credincioșilor greco-catolici în numele Sfântului Părinte Benedict al XVI-lea, pentru a vedea la fața locului realitățile Bisericii Greco-Catolice din România, în calitate sa de „ministru” al Dicasterului care se ocupă tocmai de Bisericile Catolice Răsăritene.

Congregația pentru Bisericile Orientale este un dicasteriu al Curiei Romane, responsabil pentru coordonarea Bisericilor Catolice Răsăritene și pentru contactul cu Bisericile Răsăritene Neunite (Ortodoxe). Pe 9 iunie 2007 Papa Benedict al XVI-lea l-a nominalizat ca Prefect al acestei congregații pe Arhiepiscopul Leonardo Sandri, care a preluat funcția la 1 iulie 2007.

Programul vizitei Cardinalului Sandri a cuprins întâlniri cu comunitățile greco-catolice din București, Sighetu Marmăției, Blaj și Cluj, precum și întâlniri cu reprezentanți ai Statului Roman și Bisericii Ortodoxe Române.

Prima întâlnire cu comunitatea greco-catolică din România a avut loc **joi, 6 mai**, la orele 18.30, la biserica vicarială din București, „Sfântul Vasile cel Mare” (Polonă). Cardinalul Prefect a fost întâmpinat aici de Preasfinția Sa Mihai, Vicarul greco-catolic al Bucureștilor, alături de toți preoții greco-catolici din București și un mare număr de credincioși. Au fost prezenți de asemenea la eveniment Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Francisco-Javier Lozano, și Episcopul romano-catolic auxiliar de București PSS Cornel Damian.

În a doua zi a vizitei, **vineri, 7 mai**, Cardinalul Sandri s-a întâlnit cu reprezentanți ai Statului Român și cu PF Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Într-un comunicat remis publicității după respectiva întâlnire, Patriarhia Română a afirmat că dorește să reinițieze dialogul cu Biserica Greco-Catolică. Dialogul dintre cele două Biserici a fost sistat unilateral de către Biserica Ortodoxă Română în 2004.

Sâmbătă, 8 mai, Cardinalul Sandri a participat la pelerinajul anual organizat de Biserica Greco-Catolică la Cimitirul Săracilor de la Sighetu Marmăției. Pelerinajul din acest an a reunit în jur de 4.000 de credincioși greco-catolici și romano-catolici din toată țara, între care sute de preoți și persoane consacrate din Biserica Greco-Catolică.

Duminică, 9 mai, Cardinalul Sandri s-a aflat la Blaj, în „*mica Romă*”, unde, începând cu orele 10.00 a celebrat Sfânta Liturghie în Catedrala Sfânta Treime împreună cu toți episcopii greco-catolici din România. La Liturghie a participat și Nunțiul Apostolic în România și Republica Moldova, Arhiepiscopul Lozano.

Luni, 10 mai, Cardinalul Leonardo Sandri s-a aflat în mijlocul comunității greco-catolice din Cluj, fiind oaspetele PSS Florentin Crihălmeanu, episcop greco-catolic de Cluj-Gherla. Vizita a început la Mănăstirea Surorilor Congregației Maicii Domnului și a continuat cu Liturghia solemnă celebrată în Catedrala greco-catolică „Schimbarea la Față” din Cluj.

După terminarea Sfintei Liturghii, Cardinalul Sandri s-a întâlnit la sediul Episcopiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla cu reprezentanți ai Statului, aleși locali, preoți, teologi și persoane consacrate greco-catolice. În după-amiaza zilei de luni, după o adevărată călătorie apostolică în România, Cardinalul Sandri s-a reîntors la Roma.

Referindu-se la vizita Cardinalului Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale, Eparhul de Cluj-Gherla, PSS Florentin a spus: „*Această vizită a fost deosebit de importantă și încurajatoare pentru noi, un semn de lumină și de bucurie care se înscrie cu litere de aur în Cartea istoriei Eparhiei noastre de Cluj-Gherla și a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice*”.

Vizita Cardinalului Sandri în România a fost o vizită istorică nu numai datorită lungimii sale (5 zile), ci și datorită mesajului de comuniune, respect și încurajare pe care Papa Benedict I-a transmis tuturor credincioșilor greco-catolici români.

**Salutul Eminenței Sale Reverendisime Cardinalul Leonardo Sandri,
Prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale,
București, Biserica Vicarială „Sfântul Vasile cel Mare”,
6 Mai 2010**

**Excelețele Voastre,
Excelența Voastră Nunțiu Apostolic,
Dragă Preasfințite Părinte Mihai,
Episcop vicar greco-catolic de București,
Prea iubiți preoți și credincioși,**

Cristos a înviat!

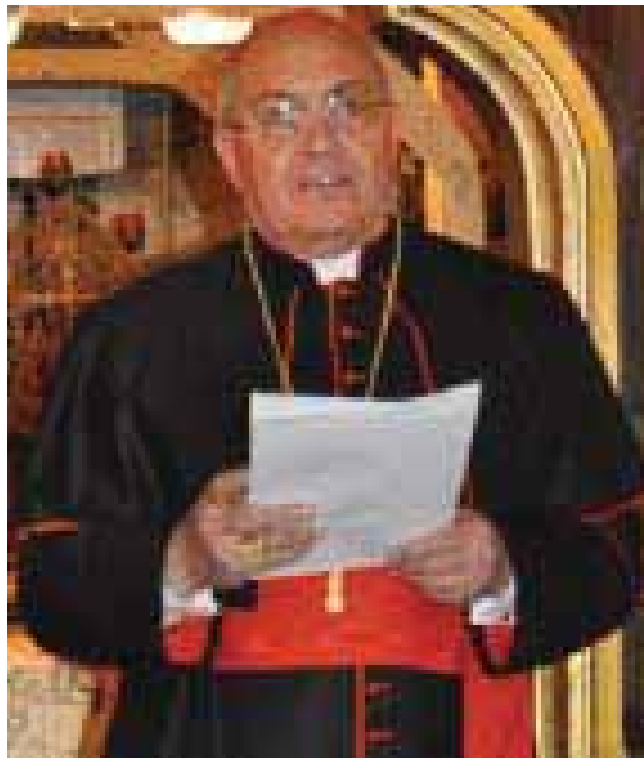
Sunt deosebit de bucuros să încep călătoria mea pe pământul românesc cu acest popas de rugăciune în biserica Sfântul Vasile cel Mare a Vicariatului greco-catolic din București.

Profit de această ocazie pentru a saluta mai întâi pe Preafericirea Sa Arhiepiscopul Major și pe episcopii Sinodului Greco-Catolic din România, precum salut și mă rog pentru toți frații și surorile de rit bizantin și de rit latin din această țară, având un gând frățesc pentru Excelența Sa Monseniorul Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit de București și Președinte a Conferinței Episcopale din România.

De asemenea, salutul meu deosebit se îndreaptă spre Preafericitul Părinte Patriarh și spre întreaga Biserică Ortodoxă, precum și spre Înaltele Autorități ale Statului Român.

Această mică biserică exprimă legătura de credință cu Cristos, cu Biserica, precum și comuniunea cu Urmașul lui Petru, reprezentând inima spirituală a aceleiași apartenențe la moștenirea spirituală a părinților voștri. Știu că în luna octombrie a anului trecut ați sărbătorit centenarul acestei biserici și vă pregătiți pentru reafirmarea credinței voastre în preajma celei de-a șaizecea aniversare a trecerii spre cele veșnice a episcopului martir Vasile Aftenie, vicar de București. Îl pomenesc cu gratitudine în fața Dumnezeu pentru că și-a oferit viața Bisericii, **și îi aduc o înaltă cinstire, așa cum o merită martirii Domnului.**

Paștile ne amintesc biruința lui Cristos, care a învins moartea prin propria Sa moarte. Și perioada persecuției **vă permitea să fiți în comuniune cu Isus arătând ceea ce lipsea vizibil morții sale biruitoare.** Slujirea voastră pentru Evanghelie și pentru cultura românească trebuie să rămână, atunci, dar și acum, bazată pe mărturia personală, cea care dă Bisericii tărie și bucurie. De fapt, a trăi întru Cristos permite Bisericii să transforme lumea. Tot astfel, și voi, greco-catolicii români, veți aduce contribuția voastră de credință în societatea românească, reînnoind apostolatul și devenind

comunități puternice, fără să căutați spre vechile sau noile forme de putere lumească, ci aspirând la valoarea încredințării voastre în mâinile Domnului. Turmei celei mici îi este încredințată bucuria cea veșnică a Împărăției lui Dumnezeu.

În cele două biserici și în cele două capele pe care le aveți la București, precum și în cele trei biserici unde sunteți primiți pentru celebrările voastre de frații de rit latin, vă încurajez să aprofundați fără rezerve tezaurul credinței și al tradiției pe care provine din istoria și misiunea voastră de Biserică răsăriteană. Atenți la harurile prezentului, **veți crește în conștientizarea identității voastre răsăritene** între celelalte confesiuni creștine, iar slujirea voastră întru caritate vă va permite să faceți cât mai cunoscută bunătatea Domnului.

Vă mulțumesc pentru frățesca și cordiala primire, dar mai ales pentru rugăciunile voastre. Fie ca restaurarea acestei biserici, aflată în șantier, să fie simbolul de speranță al renașterii întregii Biserici unite cu Roma. În calitate de colaborator al Sfântului Părinte Benedict al XVI-lea și de Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale, vă asigur de solidaritatea părintească a Sfântului Părinte și sunt foarte onorat să vă transmit mângâierea Binecuvântării Sale Apostolice.

Cristos a înviat!

Recunoașterea osemintelor Episcopului Vasile Aftenie

Urmare a scrisorii de împuternicire 431/10 din 19 martie 2010 a Arhiepiscopului Major, Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș, Preafericirea Sa Lucian, Vicarul greco-catolic al Bucureștilor, PSS Mihai, a constituit Comisia pentru recunoașterea osemintelor slujitorului lui Dumnezeu Episcop Vasile Aftenie.

Această recunoaștere este regulată, pentru a conserva în vederea procesului de beatificare osemintele arhierului mort pentru credință pe 10 mai 1950, la spitalul penitenciarului Văcărești.

Comisia, împreună cu un grup de experți arheologi, antropologi, în prezenta avocatului Vicariatului, a început exhumarea administrativă a osemintelor arhierului Vasile Aftenie în dimineața zilei de 12 mai 2010.

Osemintele vor fi depuse spre conservare la Biserica greco-catolică *Adormirea Maicii Domnului*, str. Sirenelor 39, în așteptarea finalizării procesului de beatificare care se desfășoară la Roma, la Congregația pentru cauza sfinților.

Figură de prim ordin în rezistența creștină, citat de altfel în Raportul final al Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste, Preasfințitul Vasile Aftenie a fost arestat la București în data de 28/29 octombrie 1948. Se dorea îngenuncherea sa în scopul de a oferi regimului comunist justificarea mascaradei unioniste din octombrie 1948 care a condus la desființarea Bisericii Române Unite, Greco-Catolice, trecerea cu forța la Biserica Ortodoxă a credincioșilor precum și prigonirea episcopilor, clerului și credincioșilor care nu au trecut.

Până în februarie 1949 a fost închis alături de ceilalți episcopi greco-catolici în vila Patriarhiei de la Dragoslavele. A fost apoi așezat cu domiciliu obligatoriu la Mănăstirea Căldărușani până în data de 24 martie 1949, când a fost adus la Ministerul de Interne. Aici a fost an-

chetat continuu, cu torturi și bătăi, conform colegilor de ancheta care au depus mărturii în publicațiile gulagului românesc, pentru a-l forța să-și părăsească credința.

Conform documentelor din dosarul de la CNSAS, în 25 martie 1950, aflat în beciurile Ministerului de Interne, episcopul Vasile Aftenie a paralizat și a fost dus la spitalul penitenciarului Văcărești unde, în noaptea de 9 spre 10 mai, a murit la vârsta de 51 de ani. A fost înmormântat aproape pe ascuns la cimitirul Bellu Catholic, fără a i se da cinstirea și rugăciunile cuvenite Bisericii sale.

Secretariatul Vicariatului greco-catolic al Bucureștilor

Diplome de excelență în cultură

Sâmbătă, 8 mai 2010, de la orele 16.00 a avut loc în Sala Mare a Prefecturii Județului Bihor un eveniment cu totul deosebit, și anume înmânarea diplomelor de excelență pentru activitatea din domeniul culturii pentru acei reprezentanți ai cultelor din județul Bihor care s-au remarcat printr-o activitate deosebită în slujba culturii.

La manifestare au fost prezenți secretarul de stat din Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, conf. univ. dr. Vasile Timiș, directorul coordonator al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Bihor, Mircea Bradu, și subprefectul județului Bihor, Cristian Bitea.

Diplomele au fost înmânate reprezentanților desemnați din partea cultelor reprezentative din județ, cum ar fi: ortodox, greco-catolic, reformat și romano-catolic. După o analiză prealabilă, reprezentanții Ministerului Culturii și Patrimoniului Național au considerat oportun ca din partea Episcopiei Române Unite

cu Roma, Greco-Catolice de Oradea să primească diplome de excelență părintele protopop Ioan Mada, părintele protopop Zorel Miclăuș, pr. Doru Popovici, pr. Olimpiu Todorean, consilier eparhial Florin Jula, prof. Radu Mureșan, prof. Irinel Băjenaru Oros, prof. Monica Antonia Nica, scriitorul și eseistul Ioan F. Pop, prof. Otilia Bălaș și prof. Ioan Aurel Dărăbăneanu.

În cuvântul său, dl. secretar de stat Vasile Timiș a menționat: “nu facem altceva decât să aducem un omagiu pentru ce ați făcut pentru spiritualitatea bihoreană. Oradea este un exemplu pentru modul în care este promovată cultura. Acest fapt ne bucură cu atât mai mult cu cât avem datoria să promovăm cultura în Europa și în întreaga lume. Relația dintre cultură și culte este una veche. De aceea asumarea spiritualității poate să ne dea o șansă pentru a ne cunoaște mai bine. Apreciem modul în care clericii își asumă această misiune”.

Biroul de presă

Cardinalul Tomas Spidlik a plecat la Domnul

Cardinalul iezuit ceh Tomas Spidlik, specialist în teologia și spiritualitatea răsăriteană, și fondator al Centrului Aletti de pe lângă Institutul Pontifical Oriental, a murit în ziua de vineri, 16 aprilie 2010, la Roma, la vârsta de 90 de ani. Serviciile funerare vor avea loc marți, 20 aprilie 2010, în Bazilica San Pietro. Papa Benedict al XVI-lea va fi prezent la finalul Liturghiei pentru a adresa un discurs și a administra riturile "Ultima Commendatio" și "Valedictio". Va fi înmormântat în Velehrad, Republica Cehă.

Tomas Spidlik s-a născut la Boskovice, Republica Cehă. A fost hirotonit preot în august 1949, și a depus profesiunea perpetuă ca iezuit în februarie 1958. În 1938 și-a început studiile de filosofie, dar din cauza ocupației naziste a fost forțat să renunțe la aceste studii și să lucreze. Între 1942 și 1945 și-a continuat studiile, dar cu întreruperi datorită muncii forțate. Mai târziu a devenit prefect al școlii secundare din Velehrad, unde a predat limbile cehă și rusă. Începând din 1951 a fost un colaborator al Radio Vatican. A fost conferențiar la Institutul Pontifical Oriental și a predat cursuri la Universitatea Gregoriană. A fost cunoscut pentru predicile sale la exercițiile spirituale, și în 1995 a condus zilele de reculegere din Postul Mare pentru Papa și Curia Romană.

Cardinalul Spidlik a fost și consultor în Congregațiile Vaticanului pentru Cauzele Sfinților și pentru Bisericele Răsăritene. În 19 decembrie anul trecut, când a împlinit vârsta de 90 de ani, însuși Papa Benedict al XVI-lea a celebrat o Liturghie pentru el și a recunoscut contribuția adusă de Cardinalul Spidlik la dialogul teologic dintre Răsărit și Apus. A celebrat Liturghia în capela Redemptoris Mater din Palatul Apostolic, care a fost proiectată sub supravegherea Cardinalului Spidlik și este opera pr. Marko Ivan Rupnik, de la Centrul Aletti. Capela este o sinteză artistico-teologică a spiritualității creștine răsăritene și apusene.

Predica Sanctității Sale Papa Benedict al XVI-lea la funeraliile Cardinalului Tomas Spidlik

Bazilica San Pietro, 20 aprilie 2010

**Venerați Frați,
Stimați Domni și Doamne,
Iubiți frați și surori!**

Printre ultimele cuvinte rostite de regretatul cardinal Spidlik au fost acestea: „Toată viața am căutat fața lui Isus și acum sunt fericit și senin pentru că merg s-o văd”. Acest gând minunat – așa de simplu, aproape infantil în exprimarea sa, și totuși așa de profund și adevărat – face trimitere imediat la rugăciunea lui Isus, care a răsunat puțin mai înainte în Evanghelie: „Tată vreau ca acolo unde sunt eu să fie cu mine și cei pe care mi i-ai dat, ca să vadă gloria mea, pe care mi-ai dat-o, pentru că tu m-ai iubit înainte de crearea lumii” (*In* 17,24). Este frumos și mângâietor să medităm această corespondență între dorința omului, care aspiră să vadă fața Domnului, și dorința lui Isus însuși. În realitate, cea a lui Cristos este mult mai mult decât o aspirație: este o voință. Isus îi spune Tatălui: „vreau ca aceia pe care mi i-ai dat să fie cu mine”. Și tocmai aici, în această voință, găsim „stânca”, fundamentul solid pentru a crede și pentru a spera. De fapt, voința lui Isus coincide cu voința lui Dumnezeu Tatăl, și prin lucrarea Spiritului Sfânt constituie pentru om un fel de „îmbrățișare” sigură, puternică și dulce, care-l conduce la viața veșnică.

Ce dar imens să ascultăm această voință a lui Dumnezeu chiar din gura lui! Cred că marii oameni ai credinței trăiesc cufundați în acest har, au darul de a percepe cu forță deosebită acest adevăr și, astfel, pot să străbată chiar și încercări dure, așa cum le-a străbătut

părintele Tomas Spidlik, fără a-și pierde încrederea, ba chiar păstrând un viu simț al umorului, care este desigur un semn de inteligență, dar și de libertate interioară. Sub acest profil, era evidentă asemănarea dintre regretatul nostru cardinal și venerabilul Papă Ioan Paul al II-lea: ambii erau înclinați spre replica umoristă și spre glumă, deși au avut în tinerețe evenimente personale dificile și în anumite aspecte asemănătoare. Providența a făcut ca ei să se întâlnească și să colaboreze pentru binele Bisericii, în special pentru ca ea să învețe să respire pe deplin „cu amândoi plămâni”, așa cum îi plăcea Papei slav să spună.

Această libertate și prezență de spirit își are fundamentul său obiectiv în învierea lui Cristos. Îmi place să subliniez asta pentru că ne aflăm în timpul liturgic pascal și pentru că o sugerează prima și a doua lectură biblică de la această celebrare. În prima sa predică, în ziua de Rusalii, sfântul Petru, plin de Spirit Sfânt, vestește împlinirea în Isus Cristos a psalmului 16. Este minunat să vedem cum Spiritul Sfânt le revelează apostolilor toată frumusețea acestor cuvinte în deplina lumină interioară a învierii: “Îl vedeam mereu în fața mea pe Domnul, / căci el este la dreapta mea ca să nu mă clatin. / De aceea s-a bucurat inima mea și limba mea a tresăltat de veselie; / ba, mai mult, și trupul meu se va odihni în speranță” (*Fap* 2,25-26; cf. *Ps* 16/15,8-9). Această rugăciune are o împlinire supraabundentă atunci când Cristos, Sfântul lui Dumnezeu, nu este

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

abandonat în adâncuri. El cel dintâi a cunoscut „căile vieții” și a fost umplut de bucurie cu prezența Tatălui (cf. *Fap* 2,27-28; *Ps* 16/15,11). Speranța și bucuria lui Isus înviat sunt și speranța și bucuria prietenilor săi, grație acțiunii Spiritului Sfânt. Demonstra asta în mod obișnuit părintele Spidlik cu modul său de a trăi, și această mărturie a lui devenea tot mai elocventă cu trecerea anilor, pentru că, în pofida vârstei înaintate și a suferințelor inevitabile, spiritul său rămânea proaspăt și tineresc. Ce este asta dacă nu prietenie cu Domnul înviat?

În lectura a doua, Sfântul Petru îl binecuvântează pe Dumnezeu care, „în marea sa îndurare, ne-a renăscut la o speranță vie prin învierea lui Isus Cristos din morți”. Și adaugă: „Pentru aceasta vă bucurați, deși acum, pentru puțin timp, trebuie să vă întristați de felurite încercări” (*1Pt* 1,3.6). Și aici iese clar în evidență că speranța și bucuria sunt realități teologale care provin din misterul învierii lui Cristos și din darul Duhului său. Am putea spune că Spiritul Sfânt le ia din inima lui Cristos înviat și le mută în inima prietenilor săi.

În mod voit am introdus imaginea „inimii”, pentru că, așa cum mulți dintre voi știu, părintele Spidlik a ales-o pentru motoul de pe stema sa de cardinal: „*Ex toto corde*”, „cu toată inima”. Această expresie se găsește în *Cartea Deuteronomului*, în prima și fundamentală poruncă din lege, acolo unde Moise îi spune poporului: „Ascultă, Israele: Domnul este Dumnezeul nostru, unic este Domnul. Să-l iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima, cu tot sufletul și cu toate puterile” (*Dt* 6,4-5). „Cu toată inima – *ex toto corde*” se referă deci la modul în care Israelul trebuie să-l iubească pe Dumnezeul său. Isus confirmă primatul acestei porunci, la care o alătură pe cea a iubirii față de aproapele, afirmând că ea este „asemenea” cu prima și că de ambele depind toată legea și profeții (cf. *Mt* 22,37-39). Alegând acest moto, veneratul nostru Frate își puna, ca să spunem așa, viața sa în porunca iubirii, o înscrisă în întregime în primatul lui Dumnezeu și al carității.

Există un alt aspect, o ulterioară semnificație a expresiei „*ex toto corde*”, de care cu siguranță pă-

rintele Spidlik ținea cont și intenționa să o manifeste cu motoul său. Pornind tot de la rădăcina biblică, simbolul inimii reprezintă în spiritualitatea orientală sediul rugăciunii, al întâlnirii dintre om și Dumnezeu, dar și cu ceilalți oameni și cu cosmosul. Și aici trebuie amintit că pe stema cardinalului Spidlik inima, care se află în scut, conține o cruce în ale cărei brațe se intersectează cuvintele **PHOS** și **ZOE**, „lumină” și „viață”, care sunt nume ale lui Dumnezeu. Așadar, omul care primește pe deplin, *ex toto corde*, iubirea lui Dumnezeu, primește lumina și viața, și devine la rândul său lumină și viață în umanitate și în univers.

Dar cine este acest om? Cine este această „inimă” a lumii, dacă nu Isus Cristos? El este Lumina și Viața, pentru că în el „locuiește toată plinătatea dumnezeirii trupește” (*Col* 2,9). Și aici îmi place să amintesc că Fratele nostru răposat a fost un membru al Societății lui Isus, adică un fiu spiritual al aceluși sfânt Ignațiu care pune în centrul credinței și al spiritualității contemplarea lui Dumnezeu în misterul lui Cristos. În acest simbol al inimii se întâlnesc Orientul și Occidentul, nu într-un sens devoționar, ci profund cristologic, așa cum au scos în evidență alți teologi ieziți din secolul trecut. Și Cristos, figură centrală a Revelației, este și principiul formal al artei creștine, un domeniu care a avut în părintele Spidlik un mare maestru, inspirator de idei și de proiecte expresive, care au avut o sinteză importantă în Capela *Redemptoris Mater* din Palatul Apostolic.

Aș vrea să închei întorcându-mă la tema învierii, citând un text foarte îndrăgit de cardinalul Spidlik, un text din *Immuri despre Înviere* de sfântul Efrem Sirul:

„De sus el a coborât ca Domn,
din sân a ieșit ca un slujitor,
moartea s-a îngenușat în fața lui în sheol,
și viața l-a adorat în învierea lui.
Binecuvântată este victoria lui!” (nr. 1, 8).

Fecioara Născătoare de Dumnezeu să însoțească sufletul veneratului nostru Frate în îmbrățișarea Preasfintei Treimi, unde „cu toată inima” va lăuda în veci Iubirea sa infinită. Amin.

Traducere:

Pr. Mihai PĂTRAȘCU

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2010

IUNIE

Intenția generală:

Pentru ca fiecare instituție națională și supranațională să se implice în garantarea respectului față de viața umană, de la concepere până la încheierea sa naturală.

Intenția misionară:

Pentru ca Bisericile din Asia, care constituie „o mică turmă” în mijlocul populațiilor necreștine, să știe să comunice Evanghelia și să dea mărturie cu bucurie despre adeziunea lor la Cristos.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Dacă lumea ar fi posedată de rău – așa cum susține o afirmație schopenhauriană -, poezia ar fi imposibilă.

Scrisul justifică afiș de multe încât pare că nu justifică nimic.

Trebuie scris cu sentimentul că se poate salva câte ceva din ce s-a tăcut pînă acum.

De multe ori, disprețul ar trebui să devină un criteriu axiologic.

Eu nu scriu pentru că am talent. Scriu pentru că.. n-am încotro. Sau, parafrazîndu-l pe Tolstoi, pot spune că scriu cu de la mine putere tot ce scriu.

Simt, uneori, că singura relație adevărată cu lumea e doar... respirația.

Unele idei se nasc direct în sicriu.

Deși cîțiva (mai) *dau lapte* în țara asta, nu prea ne iese brînză națională.

Febra e starea normală a scrisului.

Întotdeauna moartea ne *trăiește* mult prea repede.

Din lucrător al cerului, lumea vrea să mă facă doar un zilier al pămîntului.

Fiecare are dreptul la prostia epocii sale.

Proștii îi stimulează pe proști, deștepții – pe deștepți.

În timp ce știu tot mai exact că unu plus unu fac doi, nu mai știu, nici măcar aproximativ, la ce îmi folosește să știu că unu plus unu fac doi.

Poate că, pînă la urmă, moartea este cu adevărat singurul nostru moment poetic.

Lumea nu este, așa cum s-a spus, „scrisul lui Dumnezeu”, ci mai degrabă o ciornă în continuă scriere și re-scriere, din care unii încearcă să înțeleagă doar ștersăturile.

Majoritatea lucrurilor din viață le facem mai mult pentru a avea ce uita.

Cărțile bune își pot permite orice, dacă sînt citite de cine trebuie.

Dumnezeu a investit divinitatea în om, l-a făcut stăpînul lumii și al Universului, iar el – vorba lui Pascal -, vrea să prindă un iepure...

Nivelul unei civilizații se măsoară de la indiferență în sus.

Plagiatorii sînt cei mai exacti cititori.

Contrar adagiului pascalian, pe Dumnezeu îl găsești o dată doar dacă îl cauți tot timpul.

Unii *cred* în Dumnezeu și pentru că nu pot gîndi nimic logic împotriva lui.

României i-ar trebui urgent o dictatură a bunului-simț.

Prima Spovadă și Împărtășanie Solemnă

Sărbătoare înălțătoare în parohia greco-catolică „Sfântul Gheorghe” din Oradea unde optsprezece copii din parohie și de la Liceul Teologic Greco-Catolic din Oradea, clasa a III-B, l-au primit duminică, 16 mai 2010, pe Isus, sub chipul pâinii și a vinului, prin Sfânta Împărtășanie. Copiii s-au spovedit pentru întâia oară, sâmbătă, 15 mai ca pregătire pentru Împărtășania Solemnă. Sfânta Liturghie a fost celebrată de părintele Gheorghe Țurcaș, vicar foraneu al vicariatului Șimleul Silvaniei, alături de preoții parohiei și un preot greco-catolic din Ucraina.

De dimineață, cu emoții în suflet, băieții, îmbrăcați în costum și cămașă albă, și fetele, în rochii albe și cu coroanițe pe cap, s-au îndreptat spre biserica din curtea Spitalului Clinic de Neurologie și Psihiatrie din Oradea. Ei au fost însoțiți de părinți, bunici și prieteni, care au așteptat cu mare interes acest eveniment. Copiii au fost pregătiți pentru acest moment, timp de mai bine de două luni, de părintele Sorin-Ioan Crăciun. Acesta a fost sprijinit în munca sa de institutoarele Lorenia Nedeianu și Florina Bâte, precum și de părintele Paul Popa.

„În cele două luni și jumătate am avut mai multe obiective de parcurs. La fiecare întâlnire am discutat diferite teme, printre care: răul, binele, păcatul, parabola tatălui milostiv, împărtășania – sărbătoare a iertării, reconcilierea – ca sacrament și cele zece porunci. Pregătirile au culminat cu o retragere spirituală la Băile Felix. Aici le-am explicat micuților cum trebuie făcută spovada, punând accentul pe examenul de conștiință care ar trebui să fie zilnic sau, cel puțin, înainte de spovedanie. I-am făcut pe copii să înțeleagă că Spovada și Împărtășania este mijlocul prin care noi oamenii ne împăcăm cu Bunul Dumnezeu, pentru a-l primi în suflet pe Isus”, a precizat preotul Sorin-Ioan Crăciun.

La finalul evenimentului, copiii au primit câte o diplomă personalizată și un mic dar care le va aminti mereu de acest moment atât de important din viața lor.

pr. Ionuț DOBOCAN

Pr. Cristian BORZ

Întâlnirea tinerilor din protopopiatul Șimleu-Silvaniei

Sâmbătă, 24 aprilie 2010, a avut loc întâlnirea tinerilor greco-catolici din protopopiatul Șimleu-Silvaniei, care a avut ca și temă „*Învățătorule bun, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața veșnică?*” (Mc 10,17), luată din episodul evanghelic al întâlnirii lui Isus cu tânărul bogat și propusă de Papa Benedict al XVI-lea pentru Întâlnirea Mondială a Tinerilor. Această temă a fost tratată deja, în anul 1985, de papa Ioan Paul al II-lea într-o scrisoare foarte frumoasă, adresată pentru prima dată tinerilor.

Parohia Marin a fost locul unde s-a desfășurat această întâlnire, acțiunea fiind începutul unei serii de întâlniri care vor avea loc în luna mai la nivel eparhial și în luna august la nivel internațional. Această primă întâlnire a avut ca și scop întâlnirea tinerilor cu păstorul local (protopopul), apoi tinerii îl vor întâlni la Oradea (21-22 mai) pe Episcop care este păstorul și învățătorul eparhiei, iar la Madrid în luna august îl vor întâlni pe succesorul lui Petru, Papa Benedict al XVI-lea. Toate aceste întâlniri încearcă să-i aducă și să-i implice activ pe tineri în viața și activitatea Bisericii.

Programul întâlnirii a început la ora 9,30 cu primirea grupurilor la biserica „Intrarea în Templu a Maicii Domnului” din Marin. Sfânta Liturghie a constituit punctul central al zilei, ea fiind celebrată de către Vicarul foraneu al Silvaniei Pr. Gheorghe Țurcaș, protopopul Șimleului Pr. Nicolae Bodea, alături de preoții din protopopiat.

În cuvântul său adresat tinerilor Pr. Nicolae Bodea a ținut să sublinieze faptul că întâlnirea cu prietenii

nu este o întâmplare, ci este mereu un dar, iar cel care dă forța pentru a sta împreună este Cristos, care a promis că : „*Unde doi sau trei se adună în numele Meu sunt prezent și Eu în mijlocul lor*”. Vocația creștină provine dintr-o propunere de iubire a Domnului și se poate realiza numai grație unui răspuns de iubire.

După prânzul oferit de gazde, grupurile de tineri s-au îndreptat spre pădurea de la marginea satului Marin. Animați de studenții de la Seminarul “Sfinții Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea și de clovni de la Caritas Eparhial Oradea prin jocuri și cântece, tinerii au gustat plăcerea de a sta împreună și de a lega noi prietenii.

Bucuria întâlnirii s-a citit pe fețele tuturor: organizatori și participanți, toți s-au întors acasă cu gândul la următoarele întâlniri. Anul viitor tinerii din protopopiatul Șimleu-Silvaniei vor fi oaspeții parohiei Halmăjd.

Deschiderea oficială Fondacio

Miercuri, 5 mai 2010, în capela „Sfinții Trei Ierarhi” a seminarului Teologic Greco-Catolic s-a desfășurat ceremonialul deschiderii oficiale a Asociației FONDACIO - Creștini pentru lume, cu Binecuvântarea Preasfințitului Virgil Bercea. Alături de membrii Asociației, capela s-a umplut de invitați printre care elevi de liceu, studenți seminariști și studenți laici împreună cu formatorii lor.

La începutul ceremonialului s-a intonat un cântec religios după care părintele spiritual, pr. Paul Popa, a rostit cuvântul de început: „Domnul ne-a chemat la felul de viață evanghelică pe care El însuși a descoperit-o bisericii sale, de-a trăi după modelul Evangheliei, iar astăzi, ne unește din nou împreună pentru a primi Cuvântul Său, pentru a-l răspândi în rândul semenilor noștri”, apoi a citit Evanghelia zilei.

În cuvântul rostit apoi de Preasfințitul Virgil am primit îndemnul de a descoperi, în lumina Evangheliei, de ce Isus Cristos ne-a oferit această cale de urmat și de ce tocmai noi am fost aleși pentru aceasta.

A urmat rostirea profesiei de credință de către membrii Asociației, apoi Preasfințitul a acordat Asociației binecuvântarea Bisericii: „Biserica primește și întărește această voință a voastră. Domnul să vă dea statornicie în această propunere pentru ca în lume să fiți adevărați creștini. Amin”, după care fiecare membru a sărutat Evanghelia și a fost binecuvântat de către Preasfințitul Virgil. Ceremonialul s-a încheiat cu cântece și voie bună.

Întâlnirea Națională a Preoților

Cea de-a șasea Întâlnire Națională a Preoților s-a desfășurat la Oradea, în perioada 17-20 mai 2010. Organizată de Episcopia Romano-Catolică de Oradea împreună cu Eparhia Greco-Catolică de Oradea, această întâlnire a încheiat seria reuniunilor naționale. Totul s-a desfășurat după un program bilingv (românește și ungurește) și biritual (romano-catolic și greco-catolic).

Luni seara, zeci de preoți de ambele rituri, tineri și bătrâni, veniți din toată țara (din Dieceza de Iași, au participat șase preoți), au fost întâmpinați de mesajul celor doi episcopi din Oradea, PSS Bocskei Laszlo și PSS Virgil Bercea. Deschiderea a avut loc în catedrala romano-catolică, unde am primit cu toții cuvântul de salut al gazdelor: „*Ne-am adunat să ne punem împreună în pelerinaj spre Isus. Acel Isus pe care ni-l prezintă evangheliile, care poate fi incomod uneori pentru noi și pentru lume, dar care singur poate să răspundă celor mai profunde așteptări ale noastre... Să redescoperim iubirea de la început, din ziua hirotonirii noastre și totodată să actualizăm prietenia noastră cu Cristos. ... Să stăm aici, împreună și să ne verificăm iubirea și fidelitatea, căci fidelitatea este expresia elocventă a iubirii în timp*”.

Martți, 18 mai, după sfânta Liturghie în rit bizantin, celebrată în catedrala greco-catolică „Sfântul Nicolae”, coordonați de părintele Alexandru Buzalic - doctor în teologie și profesor - am mediat asupra identității preotului: „Cine este preotul?” „Ce așteaptă Domnul de la el?” „Cum este viața sa?”. Spunea părintele: „Noi nu deținem preoția, ci participăm la aceeași unică preoție a lui Cristos... Nu suntem puși în fruntea unui popor, ci în inima lui, spre și pentru slujire...”. După meditație, împărțiți pe grupuri, am încercat să răspundem diferitelor întrebări: „Cum reușesc să fiu în lumea de azi o imagine a lui Isus?”, „Cum îmi trăiesc vocația? Mă ridic la înălțimea chemării mele?”, „Lumea contemporană, pierzându-și credința și valorile adevărate, rătăcește, este în criză. Cum îl aduc pe Dumnezeu în viața oamenilor?”, „Cum văd eu viitorul Bisericii? Care este rolul meu?”.

Tot în această zi am avut ocazia să vizităm orașul Oradea, iar apoi am participat la lansarea cărților de drept canonic oriental ale părintelui William Bleiziffer și la prezentarea cărții „Psihologia religiilor”, a părintelui Alexandru Buzalic. După un moment spiritual în biserică „Coborârea Spiritului Sfânt” (Rozariul, Acatistul, Spovada), am împărtășit cu toții impresiile primei zile: Cristos era acolo, în mijlocul nostru, pentru că eram adunați în numele lui și ne cerea să fim mai des împreună.

Coordonatorul spiritual al zilei de miercuri a fost părintele Felfoldi Laszlor, vicar episcopal din Debrecin

(Ungaria). În meditația ținută în catedrala romano-catolică „Sfânta Maria”, ne-a amintit tuturor: cine suntem, cui slujim și cum trebuie să slujim; conștientizarea permanentă că darul credinței pe care îl avem nu este un lux, ci o favoare și obligația de a ne lăsa surprinși de acțiunea și darurile Spiritului Sfânt, de a fi deschiși. Necesitatea reevangelizării și a convertirii, împreună cu parabola fiului risipitor, au fost în centrul meditației. Același preot a ținut și meditația din cadrul Sfintei Liturghii celebrate în biserică din satul Sâniob, comunitate de lângă Oradea în care timp de secole s-a aflat cea mai importantă relictă a bisericii maghiare: „dreapta sfântă”, brațul sfântului Ștefan, rege al Ungariei. La Sfânta Liturghie a participat și fostul episcopul emerit de Oradea, Tempfli Jozsef. Ne-am bucurat că la această întâlnire am vizitat mai multe monumente istorice, dintre care și palatul episcopal și muzeul diecezan, și am trăit în acest oraș zile de har: momente în care toți ne-am consolidat chemarea, ne-am reînnoit „da”-ul, ne-am reamintit de iubirea de la început.

Joi, 21 mai, am pornit spre locurile noastre de pastorație cu dorința de a trăi cât mai autentic darul și misterul preoției și dornici de a ne revedea.

Pr. Laurențiu DĂNCUȚĂ

www.ercis.ro

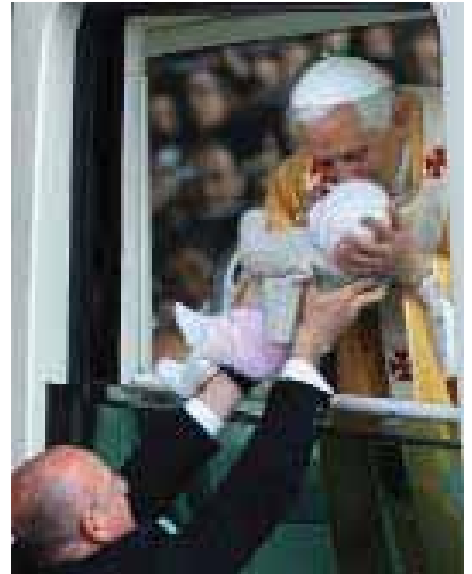
Papa evaluează vizita făcută în Portugalia

Papa Benedict al XVI-lea a trecut în revistă călătoria dintre 11 și 14 mai făcută în Portugalia, afirmând că în timpul acestui eveniment s-a simțit susținut spiritual de Venerabilul Papă Ioan Paul al II-lea. Afirmatia a fost făcută în cadrul tradiționalei audiențe generale de miercuri, desfășurată în Piața San Pietro. A amintit că predecesorul său a mers de trei ori la Fatima, „mulțumind <<mâinii invizibile>> care l-a scăpat de moarte în atacul din 13 mai, de aici, din această piață”.

Fecioara de la Fatima este pomenită la 13 mai, când se aniversază prima ei apariție în fața la trei păstorași în 1917. La 13 mai 1981 un turc a încercat să îl omoare prin împușcare pe Papa de origine poloneză. „De-a lungul întregii călătorii, care a avut loc cu ocazia celei de-a 10-a aniversări a beatificării micilor păstori Iacinta și Francisco (doi dintre cei trei vizionari), m-am simțit susținut spiritual de preaiubitul meu predecesor, Venerabilul Papă Ioan Paul al II-lea”, a afirmat Sfântul Părinte. A spus apoi că pelerinajul său a fost un semn de recunoștință „față de Fecioara Maria, care la Fatima a transmis vizionarilor și pelerinilor o intensă iubire pentru Succesorul lui Petru”. Vorbind despre rozariu a spus că „această rugăciune, atât de dragă poporului creștin, și-a găsit în Fatima un centru de propulsare în întreaga Biserică și în lume”. A explicat apoi: „Doamna în Alb, în apariția din 13 iunie, le-a spus păstorașilor: <<Doresc ca voi să recitați rozariul în fiecare zi.>> Putem spune că Fatima și rozariul sunt aproape sinonime.”

Papa a vorbit și despre elementele din pelerinaj legate de Anul Preoției. „Mi-am arătat profunda apreciere față de preoți, persoane consacrate, diaconi și seminariști [...] mulțumindu-le pentru mărturia lor – adesea tăcută și nu mereu ușoară – și pentru fidelitatea lor față de Evan-

ghelie și Biserica. [...] În acest An al Preoției, care se apropie de sfârșit, îi încurajez pe preoți să dea prioritate ascultării religioase a Cuvântului lui Dumnezeu, cu noșteri profunde a lui Cristos, unei intense celebrări a Euharistiei, privind spre luminosul

exemplu al Sfântului Paroh din Ars. Nu am uitat să îi încredințez și să îi consacru Inimii Neprihănite a Mariei, adevărat model de discipol al Domnului, pe preoții din lumea întreagă.” Pontiful a încheiat vorbind despre una dintre teme principale de reflecție: speranța. „La Fatima, Preasfânta Fecioară ne invită să considerăm pământul ca locul pelerinajului nostru spre patria definitivă, care este cerul. Suntem cu toții pelerini și avem nevoie de Mama care să ne călăuzească. [...] La Fatima, Preasfânta Fecioară Maria ne invită pe toți să mergem cu speranță, lăsându-ne călăuziți de ‘înțelepciunea de sus’, manifestată în Isus, înțelepciunea iubirii, pentru a duce lumii lumina și bucuria lui Cristos.”

www.catholica.ro

Exorcism și rugăciune de eliberare

În perioada 19-24 aprilie s-a desfășurat la Ateneul Pontifical Regina Apostolorum din Roma, a cincea ediție a cursului intensiv despre exorcisme și rugăciuni de eliberare, organizat de Institutul Sacerdos în colaborare cu Grupul de cercetare și informație socio-religioasă (GRIS) din Bologna.

Tematica exorcismelor implică mai multe discipline, iar conferențiarilor relatori sunt aleși dintre cei mai buni specialiști din domeniile respective. E.S. Mons. Luigi Negri, Episcop de San Marino a inaugurat cursul luni dimineața, urmând apoi conferințele care au prezentat tematica exorcismelor din punctul de vedere al antropologiei, sociologiei, psihologiei și, de asemenea, aspecte teologice, canonice, liturgice, spirituale și pastorale pe care le implică acest minister. Nu se vor marginaliza aspectele criminologice și legale, ce vor fi prezentate de avocați și specialiști în domeniu.

O importanță deosebită a avut-o relatarea părintelui Francesco Bamonte, actualul exorcist al Romei, precum și a părintelui Tommaso Torres, exorcist, care, pe lângă aspectele spirituale și pastorale legate de exorcisme, la finalul cursului vor face și mărturii, lăsând loc întrebărilor și discuțiilor cu participanții la curs.

Fenomenul satanismului a fost prezentat de către doi specialiști psihologi care au evidențiat influența cutremurătoare pe care acesta o are mai ales în rândul tinerilor.

Participanții la acest curs sunt de regulă preoți de vârste diferite, majoritatea exorcști numiți de către episcopii lor, dar și laici/laice (medici, psihologi) cu un interes aparte vizavi de acest subiect.

Printre participanții la curs se află și pr. Marian Bojor, Diaconul Gabriel Marian Marincaș, ipodiaconul Andrei Claudiu Hrișman din Eparhia de Cluj-Gherla și pr. Anton Vasile Cioba din Eparhia de Oradea Mare, toți patru fiind studenți la diferite Universități Pontificale din Roma, locuitori ai Colegiului Pontifical Pio Romeno.

Este prevăzută de asemenea, și prezența părintelui Gabriele Amorth, exorcist faimos la nivel mondial pentru marele interes și rolul important ce l-a avut și îl are în redescoperirea ministerului exorcismelor în Biserica Catolică. Este fostul exorcist oficial al Romei. O parte din multele cărți scrise de el sunt traduse, ori în curs de traducere și în limba română, fiind editate de Editura IHTYS din Oradea.

Pr. Anton CIOBA

Protopopii Eparhiei de Oradea la Prešov

În zilele de 26-28 aprilie 2010 a avut loc a doua întâlnire din cadrul schimbului de experiență dintre Episcopia Greco-Catolică de Oradea și Episcopia Greco-Catolică de Prešov (Slovacia). Prima întâlnire între protopopii celor două eparhii a avut la Oradea între 15-17 martie a.c.

Anul Sacerdotal, proclamat de Papa Benedict al XVI-lea pentru a conștientiza valoarea misiunii preotului în Biserică și societate, a deschis calea unei frumoase inițiative de cunoaștere și aprofundare a valorii tradițiilor în Bisericile Catolice de rit bizantin, greco-catolice.

La 30 ianuarie 2008, Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea a anunțat reorganizarea Bisericii Greco-Catolice Slovace, ridicând-o la rangul de Biserică Mitropolitană „sui iuris”. Totodată, Eparhia de Prešov, pentru catolicii de rit bizantin, a devenit sediu mitropolitan, în scaunul mitropolitan fiind instalat IPS Ján Babjak SJ.

Luni, 26 aprilie, delegația orădeană în frunte cu PS Virgil Bercea a fost primită la Seminarul Diecezan de către Mitropolitul Ján Babjak SJ și protopopii din Eparhia de Prešov.

Un prim moment al vizitei noastre a fost vizitarea Sanctuarului Marian de la Litmanová, un loc minunat atât ca prezență geografică (aflat în nordul țării), cât mai ales ca prezență spirituală – un veritabil „Lourdes” al Slovaciei. Am beneficiat de prezentarea făcută de Mons. Ján Babjak SJ, un promotor al aparițiilor pe care Fecioara Maria le-a avut către două fete: Ivetka și Katka.

O mare emoție ne-a cuprins văzând pe traseu și Munții Tatra, locul unde ostașii români au luptat în cel de-al doilea război mondial.

În următoarea zi, protopopii din ambele eparhii au vizitat parohiile greco-catolice din sud-estul Slovaciei, unde am putut admira un tablou compus din splendide biserici și imagini din viața cotidiană al așezărilor slovace. Am surprins în vizita noastră biserici monument istoric (din lemn sau piatră) restaurate cu migală și îngrijite ca locașuri sacre ale poporului slovac. Construcția noilor biserici greco-catolice s-a făcut respectând tradiția răsăriteană, icoana bizantină fiind armonios evidențiată într-o arhitectură bazilicală în stil central sau cruciform, unde primează iconostasul lucrat migălos și impunător.

Am vizitat și două centre pastorale: unul pentru tineri și un altul pentru romii. Centrul de la Bárka Juskova Vol'a (Slovenská verzia) ne-a impresionat prin mărimea și posibilitățile pastorale ce le oferă.

Cu siguranță momentul culminant al vizitei noastre a fost participarea la Liturghia solemnă celebrată de un sobor de episcopi și preoți din eparhii greco-catolice din Slovacia, Ucraina, Polonia, Ungaria, și bineînțeles România. Gazdele noastre s-au îngrijit în a ne acorda cinstea ca împreună cu Preasfințitul nostru, Virgil Bercea, și noi, protopopii orădeni, să participăm la festivitățile ocazionate de împlinirea a 60 de ani de la interzicerea abuzivă de către regimul comunist a Bisericii Greco-Catolice din Slovacia. Biserica slovacă a avut mulți martiri și mărturisitori în timpul persecuției comuniste; sunt încă vii astăzi faptele de credință a doi episcopi martiri: Pavol Peter Gojdič și Vasil' Hopko.

Ziua a treia a vizitei a început cu celebrarea Sfinției Liturghii în Capela Seminarului din Prešov, după care am vizitat Catedrala Sf. Nicolae și Palatul Mitropolitan. Ne-a impresionat arhitectura în stil baroc al catedralei, unde prin prezența elementelor arhitectonice ne-am regăsit sufletește în catedrala noastră din Oradea.

Un moment de suflet pentru delegația orădeană a fost slujba de pomenire de la Svinica (comună aflată în vecinătatea orașului Košice) adusă marelui istoric, filolog, traducător și scriitor român, reprezentant al Școlii Ardelene – Gheorghe Șincai. La slujba oficiată de PSS Virgil Bercea și protopopii orădeni au participat și reprezentanți ai oficialităților locale.

Experiența vizitei de la Prešov ne-a dat mult curaj în continuarea schimbului pastoral. Amintiri vii o să ne lege de-acum de Biserica Greco-Catolică slovacă, și sperăm ca în viitor să intensificăm schimburile religioase și culturale între cele două biserici surori.

Roadele Anului Sacerdotal se vor înmulți cu siguranță, rămâne ca semințele semănate la Oradea și Prešov să aducă roade prin muncă noastră comună.

Pr. Valer PĂRĂU

Părinții Mișian Alexandru și Grațian Demian au trecut la Domnul

Doi dintre cei mai respectați preoți din Oradea au decedat luna trecută. Părintele **Demian Grațian** a decedat pe data de 23 aprilie, iar părintele **Alexandru Mișian** pe data de 24 aprilie. O mulțime de credincioși care au fost călăuziți pe drumul vieții de cei doi preoți au dorit să-și ia rămas bun de la aceștia. Slujba înmormântării celor doi prelați a avut loc luni, 26 aprilie, în Catedrala „Sfântul Nicolae”. La ea au participat Preasfinția Sa Virgil Bercea, preoți, profesori și seminariști.

În cuvântul său, Preasfinția Sa a spus: „suntem la catafalcul a două persoane venerabile. Părintele Demian a trăit 85 de ani, iar părintele Alexandru 90 de ani. Amândoi și-au purtat pașii vieții prin trei perioade. Prima, până în 1948, a doua până la 1989, iar a treia după 1989. Cei doi părinți pe care astăzi îi conducem la casa Tatălui ceresc au trăit o istorie zbuciumată, plină de încercări. Ambii au dorit să devină preoți, dar la vremea respectivă nu au putut să-și realizeze visul. Apoi, la plinirea vremurilor, Domnul i-a binecuvântat cu harul preoției. Iată ce nebănuite sunt căile Domnului! Părintele Grațian ajunge preot la 65 de ani, iar părintele Alexandru la 74 de ani, dar și-au trăit preoția ca la 25 de ani. La anii pe care i-au avut au înțeles viața. Familiile i-au înțeles și le-au fost aproape”. Destinul celor doi preoți a fost identic într-o anumită măsură. Viața le-a oferit multe greutăți, devenind preoți la vârste înaintate.

Dumnezeu să-i odihnească în pace!

Părintele Mișian Alexandru s-a născut la data de 6 aprilie 1920 din părinții Simion și Maria, în satul Bocșița, județul Sălaj. A urmat cursurile școlii din satul natal, iar după absolvirea ciclului primar și gimnazial a urmat cursurile Școlii de Cantori Bisericești din Cluj-Napoca.

În anul 1939 s-a căsătorit cu Pop Floare, având împreună 3 fiice: Emilia, Florica și Viorica. După moartea tatălui, a preluat strana din satul natal, această activitate continuând-o până la părăsirea satului în anul 1963, când s-a stabilit la Oradea. În anul 1943 a fost arestat de hortiști și ulterior urmărit de securitatea comunistă până la pensionare. În perioada 1963-1982, când s-a pensionat, a fost angajat ca și operator la Silozul Oradea-Vest. În 1982, după moartea soției Floare, a rămas în grija celor două fiice, Florica și Viorica. După ce s-a stabilit la Oradea a fost cantor și dirijor al corului Bisericii Seminarului până în anul 1994.

După aprofundarea studiilor teologice a fost hirotonit preot la data de 10 martie 1994 de către Preasfinția Sa Vasile Hossu, activând la Capela Sfântul Nicolae, iar mai apoi la Catedrala „Sfântul Nicolae”. Pe perioada vieții a fost scriitor, poet și compozitor, lucrările lui regăsindu-se în „Lira Sionului”, dintre care remarcăm imnul pelerinajului de la Sighet.

Părintele Demian Grațian s-a născut pe data de 2 martie 1925 în localitatea Cenaloș, jud. Bihor, într-o familie de 10 copii, din părinții Gheorghe și Maria. A urmat cursurile școlii primare în satul natal, apoi a urmat cursurile Liceului Emanuil Gojdu. S-a înscris la cursurile Academiei Teologice din Oradea, pe care a absolvit-o în anul 1948. Neputând fi hirotonit preot, a urmat cursurile Facultății de Istorie-Română din cadrul Universității Babeș-Bolyai.

S-a căsătorit în anul 1951 cu soția Cornelia, cu care a avut doi copii, Grațian și Corina. Și-a desfășurat activitatea ca profesor la Sălard, Săbolciu și Tileagd. În această perioadă a avut o bogată activitate culturală, fiind dirijorul Corului Profesorilor din cadrul Inspectoratului Școlar Bihor și a Corului Școlii Ajutătoare Tileagd.

În anul 1990, pe data de 19 august, a fost hirotonit preot prin punerea mâinilor Preasfințitului Vasile Hossu. Și-a desfășurat activitatea în diferite parohii ca preot misionar. Când starea sănătății nu i-a mai permis deplasările, a activat la Capela „Sfântul Nicolae” din Oradea.

Comunicat de presă

Aflând de trecerea la cele veșnice a Înalt Preasfințitului Dirayr Mardichian, Primatul Bisericii Arme în România și Bulgaria, Înalt Preasfințitul Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit de București și Președinte al Conferinței Episcopilor Catolici din România, a transmis mesaje de condoleanțe Sanctității Sale Karekin II, Patriarh Catolicos al Tuturor Armenilor, și Consiliului eparhial al Arhiepiscopiei Bisericii Arme din România. Exprimând apropierea spirituală față de Biserica Armeană din România, în aceste momente de încercare, ÎPS Ioan Robu a adresat „sincerele noastre condoleanțe în numele tuturor episcopilor, preoților, călugărilor, călugărițelor și credincioșilor Bisericii Catolice din România”. „Îl rugăm pe Mântuitorul nostru al tuturor - se citește în încheierea

mesajului de condoleanțe - să-l unească pe Înalt Preasfințitul Dirayr la misterul glorios al Învierii Sale așezându-i sufletul în rândurile celor dreți și să-i dăruiască răsplata cuvenită slujitorului credincios”.

Înalt Preasfințitul Dyrair Mardichian a trecut la cele veșnice în noaptea de 10 spre 11 mai 2010. Înalt Preasfințitul Ioan Robu va lua parte duminică, 16 mai 2010, la celebrarea înmormântării ÎPS Dyrair Mardichian.

Cristina GRIGORE
Biroul de presă al CER

COMUNICAT

La Bocșa reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române refuză slujirea alternativă în biserica câștigată de greco-catolici

În data de 19 mai 2010, începând cu orele 10.00, în sediul Primăriei din comuna Bocșa, jud. Sălaj, a avut loc a doua întâlnire dintre reprezentanții Parohiei greco-catolice și ortodoxe din localitate.

Scopul întâlnirii l-a reprezentat găsirea unei soluții practice în vederea predării în deplină proprietate și posesie a bisericii greco-catolice din comună proprietarului de drept înscris în Cartea Funciară, Parohia greco-catolică Bocșa. Biserica cu hramul *Sf. Fecioara și Dreptul Simon* din Bocșa a fost construită de cultul greco-catolic între anii 1937-1943, iar în anul 1948 a fost confiscată de comuniști și dată Bisericii Ortodoxe Române, în posesia căreia se află și în prezent.

După peste trei ani de procese, instanțele de judecată au decis, prin hotărâri definitive și irevocabile ale Curții de Apel Cluj și Înaltei Curți de Casație și Justiție București, ca biserica greco-catolică din Bocșa să reîntre în proprietatea Parohiei greco-catolice Bocșa.

În cadrul întâlnirii comune de astăzi, la fel ca și la întâlnirea precedentă de luni, Parohia greco-catolică – *ca proprietar de drept* – a oferit lăcașul de cult greco-catolic Parohiei ortodoxe pentru celebrări alternative, astfel încât nici o comunitate religioasă să nu se roage afară sau în locuri improprie. Celebrarea alternativă în același lăcaș de cult este o soluție practică acceptată de Biserica Ortodoxă Română în Vestul Europei, acolo unde Biserica Catolică îi pune la dispoziție sute de biserici ca românii ortodocși să aibă unde se ruga. Și în România există mai multe localități unde, din lipsa unui lăcaș de cult ortodox, Biserica Greco-Catolică pune la dispoziția comunităților ortodoxe bisericile greco-catolice pentru celebrări alternative.

Din păcate, propunerea prezentată de Parohia greco-catolică Bocșa nu a fost acceptată de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române, aceștia propunând în schimb părții greco-catolice alte „soluții”, cum ar fi ca greco-catolicii să își construiască o nouă biserică. Refuzul reprezentanților Bisericii Ortodoxe Române a avut ca bază argumentul că biserica greco-catolică din Bocșa trebuie să fie a comunității religioase cu cei mai mulți membri.

Parohia greco-catolică Bocșa își exprimă regretul că Biserica Ortodoxă Română nu a acceptat această soluție practică, și în consecință va solicita executarea silită a hotărârii judecătorești pentru a intra în posesia bisericii greco-catolice din localitate.

Menționăm că, de la reînființarea Parohiei greco-catolice Bocșa, aceasta își ține serviciile religioase într-o sală improvizată pusă la dispoziție de Muzeul Simion Bărnuțiu. În toată această perioadă, orice încercare de colaborare cu reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române pentru a folosi alternativ lăcașul de cult greco-catolic a fost sortită eșecului.

Considerând instigările pe care unii reprezentanți locali și ai Bisericii Ortodoxe Române le fac pentru a incita oamenii la acțiuni antisociale, facem pe această cale apel la toate autoritățile statului pentru a păstra ordinea în localitate și a aplica legea.

Pr. paroh Alexandru – Adrian FIȚ

Întâlnirea copiilor și tinerilor din Protopopiatul Zalău

Sâmbătă, 15 mai 2010, a avut loc Întâlnirea copiilor și tinerilor din Protopopiatul Zalău. Gazda întâlnirii din anul acesta a fost Parohia din Chilioara, care, alături de Parohia Sfânta Familie din Zalău, a fost și organizatoarea evenimentului. La întâlnire au participat 40 de tineri și copii din Parohia Sfânta Familie (Zalău), 7 copii din Parohia Sfinții Petru și Pavel (Zalău), 20 din Parohia Horoatu Crasnei, 10 din Coșei și din parohia gazdă, precum și Surorile Sfintei Inimi a lui Isus, din Zalău. La eveniment a participat și părintele protopop Valer Părău.

Sfânta Liturghie a fost celebrată de preoții: Sabin Cicșa, Romulus Avram (care a rostit și cuvântul de învățătură, adaptat vârstei celor prezenți), Daniel Bertean, Alexandru Fiț și de cel ce scrie aceste rânduri – Ciprian Robotin. După Liturghie, copiii și tinerii s-au închinat la moaștele Sfântului Nicolae, Arhiepiscopul de la Mira Licie și ale Sfântului Anton de Padova, existente în biserica nouă din Chilioara. Programul întâlnirii a fost presărat cu momente recreative, coordonate de grupul de cercetași din Zalău.

Pr. Ciprian ROBOTIN

Biserica „Duminica Tuturor Sfinților”

Parohia a fost înființată în anul 2005 pornind de la nevoile pastorale ale credincioșilor din cartierul Ioșia, astfel că Preasfințitul Virgil încredințează grija pastorală și formarea noii parohii părintelui Geo Pop.

Părintele Geo, sprijinit de AGRU-Oradea, reprezentat de familia Păcală, precum și alți credincioși și colaboratori a început demersurile pentru obținerea unui teren pentru ridicarea unei biserici. Cu ajutorul Providenței Divine și implicarea mai multor persoane a fost identificat un teren în vecinătatea liceului „Don Orione”, teren care a fost concesionat de Primăria Municipiului Oradea.

În anul 2006 PSS Virgil a încredințat noua parohie, care era în stadiu de aprobare canonică cu Hramul „Duminica Tuturor Sfinților”, cu personalitate juridică și cu terenul concesionat, Congregației „Don Orione” care activa de mai mulți ani în imediata vecinătate, reprezentată prin Părintele Provincial Pierangelo Onde.

Congregația „Don Orione” a fost fondată de Sfântul Alois Orione și activează în peste 30 de țări pe toate continentele. Slujirea călugărilor orionini este preponderent în sectorul educativ, caritativ-asistențial și parohial. Este prezentă în România la Oradea din 1991 cu binecuvântarea PSS Vasile Hossu. Aici s-a construit Liceul „Don Orione” cu profilele matematică-informatică și mecatronică. Funcționează activități extrașcolare în mod deosebit Oratoriul și Grupul Scout (cercetașii). Din 2009 s-a deschis și o grădiniță în parteneriat cu Liceul Teologic Greco-Catolic. Congregația „Don Orione” mai slujește în România la București - Voluntari din 1994, unde s-a construit un azil pentru persoane în vârstă și bolnave și o secție pentru copii cu dizabilități psiho-fizice grave.

Din 1998 Congregația este prezentă și la Iași, unde s-a deschis un seminar. Pe lângă activitatea formativă a viitorilor preoți și călugări, se desfășoară mai multe activități educative și caritative prin asistența la domiciliu a câtorva zeci de familii nevoiașe.

Iconostasul bisericii este cadrul unei lumi simbolice, reprezentate prin icoanele așezate într-o ordine teologică bine stabilită. În timp, Iconostasul a cunoscut o puternică dezvoltare, reușind să exprime prin programul său iconografic deplinătatea Trupului mistic al lui Cristos, începând cu Biserica luptătoare și culminând cu cea cerească.

Iconostasul bisericii este lucrat în lemn masiv de tei, fiind

desfășurat pe două registre. Privit din față, primul registru are în centru *Ușile împărătești*, iar în laterale cele două *Uși diaconești*. Ușile sunt separate între ele de către cele două icoane împărătești, a *Mântuitorului Cristos* (în dreapta), iar a *Maicii Îndurerată*, (în stânga). În cele două extremități ale primului registru, se află icoana *Tuturor Sfinților* (în dreapta), respectiv al patronului Eparhiei de Oradea, *Sfântul Nicolae* (în stânga).

Ușile împărătești sunt ornate de cel două icoane complementare, care reprezintă momentul *Bunei Vestiri*, având protagoniști pe *Sfântul Arhanghel Gavriil*, alături de *Maica Domnului*. Icoanele Ușilor diaconale îi prezintă pe ceilalți doi Arhangheli, *Mihail* (în stânga) și *Rafail* (în dreapta).

Al doilea registru al Iconostasului întrunește două grupe de icoane, cea a sărbătorilor împărătești reprezentate mereu de cel puțin icoana *Cinei celei de Taină* (în mijloc), alături de icoanele apostolilor, printre care întâi stătătorii Apostolilor, *Sfinții Petru* (în stânga) și *Pavel* (în dreapta).

În extremitatea superioară a Iconostasului se află mereu icoana *Mântuitorului răstignit pe Cruce*, încadrată între icoanele celor care au vegheat alături, *Maica Domnului* (în stânga), alături de *Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan* (în dreapta).

Cele trei arcade prevăzute cu cruci ale Iconostasului simbolizează Golgota, dar în același timp și ideea de *Sfânta Treime*. Pe lângă obișnuitele detalii artistice, sculpturile ornamentale de pe iconostas cuprind teme euharistice cunoscute, precum *potirul*, *pâinea* sau chiar *spicele de grâu*.

În pofida multor păreri contrare, Iconostasul nu este un separator între sanctuar și nava bisericii, ci este

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

un suport al icoanelor, dar rămâne totuși în cugetul oricărui om o conștientizare a limitei omenești în fața misterului dumnezeiesc.

Icoana „Tuturor Sfinților” este o evocare sensibilă ale ipostazelor divinității, perpetuate în timp prin conlucrarea multitudinii de persoane evlavioase, care prin harul lui Dumnezeu au ajuns la fericirea cea veșnică și care mijlocind se roagă pentru noi toți.

Depășind într-un anumit fel barierele tradiționale ale erminiilor bizantine, intenția ce a stat la baza zugrăvirii Icoanei dedicate *Tuturor Sfinților* a fost motivată de prezența unei spiritualități determinate de viața și operele de apostolat al patronului spiritual, *Sfântul Alois Orione*. Această idee a însoțit pe tot parcursul lucrării zugrăvirea Icoanei care să-i reprezinte *pe toți care din veșnicie i-au bineplăcut lui Dumnezeu*.

Încă de la bun început, această Icoană inedită, a

urmărit să evidențieze caracterul eclesial al comuniunii tuturor Sfinților din Biserica cea Una, Sfântă, Catolică și Apostolică. Imaginea universalității este reprezentată de bazilica *corifeului Apostolilor*, ale cărei colonade îi îmbrățișează pe toți fii Bisericii aflați sub solitudinea apostolică, ca să ajungă în Împărăția Cerurilor.

Privită în detaliu, Icoana *Tuturor Sfinților* aduce un element absolut nou. În afară de reprezentarea clasică a sfințeniei întruchipate sub forme obișnuite, martiri, mărturisitori, călugări, apostoli, ierarhi, profeti și alte grupuri de sfinți, care sunt zugrăviți de regulă, aici apar și chipurile unor persoane încă necanonizate. Nu este o pură coincidență, ci a existat o dorința vădită de a așeza împreună toate figurile existente din întregul arc istoric al Bisericii.

În planul central al icoanei se află *Sfânta Familie*, model de viață creștină, unde atenția este îndreptată spre *pruncul Isus*. Imediat în dreapta *Maicii Domnului* se află *Sfântul Alois Orione*, care a dedicat mijlocirii Ei întreaga sa viață și operă de slujire din Biserică, conform învățăturilor mântuitoare lăsate prin cei patru *Evangheliști*.

„Fiul spiritual” se află alături de „Învățătorul” său, *Sfântul Ioan Bosco*, care și-a lăsat amprenta lucrării sale nu doar în inima „fiului său”, ci ulterior întregii Congregații. Roadele nu au întârziat să apară, fii proeminenți care, plătind cu prețul vieții lor, au dat mărturie despre credința primită. Printre aceștia se găsesc cei doi „ucenici”, *Fericitul Francisc Jevietki*, mort în lagărul de la Dachau, respectiv *Servul lui Dumnezeu, fratele Ave Maria*, călugăr eremit orb. Copiii aflați în mâinile protectoare și educative ale *părintelui Alois* sunt semne ale principalelor carisme ale Congregației. Slujirea lui Cristos a manifestat-o slujindu-i inclusiv pe „*cei mai săraci dintre cei săraci*”, așa cum mărturisea prin faptele ei, cea vrednică de laudă *Fericita Tereza de Calcutta*, aflată alături de cei aleși.

În partea opusă *Familiei Sfinte*, la stânga *Sfântului Iosif*, sunt zugrăviți doctorii, învățători și ierarhi ai Bisericii Universale, *Sfinții Vasile, Grigorie și Ioan*. Alături de aceștia se află familia franciscană, prezidată de *Sfântul Francisc de Assisi*, din a cărei învățătură *Sfântul Alois Orione* s-a nutrit ca aspirant la vârsta de 10 ani, petrecând în mijlocul părinților capucini. Marele „Maestru” este însoțit de doi dintre cei mai distinși discipoli, *Sfântul Anton de Padova*, iar nu în ultimul rând *Sfântul Pius de Pietrelcina (Padre Pio)*, cu care *Sfântul Alois Orione* a corespondat pe timpul marilor încercări ale acestuia.

Prezențele pontificale sunt motivate de evenimentele majore petrecute în viața familiei orionine. Primul, *Sfânt Pius al X-lea*, este cel care conferă statutul pontifical **Congregației Fiilor Divinei Providențe**. Al doilea și mult iubitul pontif, *Ioan Paul al II - lea*, ridică la cinstea altarelor pe *Servul lui Dumnezeu, preot Alois Orione*, prin beatificarea acestuia în anul 1980, respectiv, prin canonizarea din anul 2004.

Întâlnirea eparhială a Tinerilor Greco-Catolici

În acest sfârșit de săptămână, Mănăstirea Franciscană „Maica Domnului” din Oradea a găzduit Întâlnirea Eparhială a Tinerilor Greco-Catolici, organizată de părintele paroh Mihai Vătămănelu împreună cu Biroul Pastoral Eparhial. Noutatea acestei întâlniri a fost faptul că activitățile au avut loc în decursul a două zile, vineri și sâmbătă. Începând cu ora 15.00, vineri, tinerii au început să sosească din diferitele parohii, însoțiți de preoți sau călugărițe, fiecare primind un tricou al întâlnirii și o broșură cu cântece. Au participat la activități un număr de 450 de tineri, dintre care peste 170 au fost cazați în familiile credincioșilor din parohiile catolice din Oradea. Alături de tineri, o delegație de italieni a fost prezentă la întâlnire, formată din 3 tineri, un preot și o călugăriță din Como și Loreto.

Programul întâlnirii a debutat cu Liturgia Cuvântului și o Adorație Euharistică celebrată de către pr. paroh Mihai Vătămănelu împreună cu alți preoți din Eparhie și animată de tinerii din grupul „Allegria” din Oradea. După rugăciune, a urmat cina și mult așteptatul program artistic, care s-a desfășurat pe scena din curtea Mănăstirii, scenă împrumutată de către directorul Teatrului de Stat din Oradea, domnul Silaghi Lucian. Cu toate că vremea părea nefavorabilă, începând să picure, Domnul a făcut o minune pentru tinerii adunați în curtea mănăstirii, unde n-a mai plouat, ca și în celelalte zone ale orașului. Serata a fost prezentată de către Mihaela Caba și Claudiu Ardelean de la *Radio Maria*, iar atmosfera a fost întreținută de către invitații și tinerii participanți, prin muzică și dansuri moderne, clasice și populare. Programul artistic a fost deschis de Carla Marin, o fetiță talentată, calificată pentru Mamaia Copiilor din Iulie 2010 și care a câștigat locul I la concursul Ursulețul de Aur. O altă participantă la Mamaia Copiilor 2010 și câștigătoare mai multor premii locale și naționale, Alexandra Todoruț, a interpretat mai multe piese de muzică ușoară. A urmat apoi trupa *Hip Hop Original* care a dansat pe ritmuri de breakdance, tinerii din Băița, Beiuș și Șimleu care au interpretat câteva cântece religioase, grupul „Allegria” care a pregătit mai multe momente artistice. Nu au lipsit nici dansurile populare și clasice interpretate de elevii de la Liceul Teologic Greco-catolic din Oradea, muzica populară fiind interpretată de către Ovidiu Piscoi și orchestra. Așa cum ne-am obișnuit, nu puteau lipsi de la întâlnire Ovidiu Lazăr, câștigătorul mai multor premii naționale și Andrei Dascălu din Carei, care au interpretat mai multe melodii, unele fiind acompaniate la pian de către Marian Balint. Printre momentele de muzică și dans tinerilor li s-a propus un moment de dansuri de grup, animate de doi colaboratori ai Biroului Pastoral, Anca Bot și Horia Marchiș, împreună cu Simona Ghiugan, venită tocmai din Baia Mare. Spre finalul programului artistic, studenții laici ai Colegiului Sf. Familie și studenții teologi au pregătit o scenetă despre Sf. Ioan Ma-

ria Vianney și un dans de societate. Programul de vineri s-a încheiat cu rugăciunea de seară, după care fiecare a mers spre locul de cazare.

Sâmbătă dimineața, tinerii s-au întâlnit din nou la Mănăstire, iar după rugăciunea de dimineață a urmat Sfânta Liturghie, animată tot de către grupul de tineri gazdă, „Allegria”. După Sfânta Liturghie, părintele Emanuele Corti din Como, Italia, a ținut o meditație pe tema întâlnirii, „Înrădăcinați și zidiți în El, întăriți prin credință” (Col. 2,7). După meditație, tinerii au fost împărțiți în grupuri de discuții, urmând să răspundă la trei întrebări: „Cum vedem relația noastră cu Isus?”, „Ne este ușor să iubim Biserica în ziua de azi?”, „Cum văd alții atașarea mea față de Biserica?”. Ziua a continuat cu prezentarea Centrului Ioan Paul al II-lea de la Loreto, prezentare făcută de către sora Alfonsina de la Loreto. La final, Ramona Dragoș a prezentat concluziile discuțiilor pe grupuri, iar Pr. Paul Popa și Pr. Mihai Vătămănelu le-au mulțumit tuturor celor care au ajutat la realizarea evenimentului după care a avut loc predarea crucii întâlnirii viitoarei gazde din anul 2013, atunci când Întâlnirea Eparhială a Tinerilor Greco-Catolici va fi organizată la Șimleu Silvaniei.

Mulțumim tuturor celor care au ajutat într-un fel sau altul la realizarea Întâlnirii Eparhiale a Tinerilor, participanților care s-au comportat ca și adevărați creștini și tuturor familiilor care au găzduit tinerii.

Anca BOT

